69.   184

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag   9 Junij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentiën worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

Men [illegible] St. Petersburg [illegible] ...heid, die schier geen voorbeeld vindt. Een rijk grondbezitter met name *Ruminn*, die 8000 lijfeigenen van beider kunne had, heeft aan hen allen de vrijheid geschonken niet alleen, maar hun zelfs de landerijen in eigendom afgestaan, die zij bewoonden. Toen de heer *Ruminn*, eertijds de heer en meester, thans vader dier aanzienlijke bevolking, zijn uitgestrekt erfgoed verliet, werd hij op de hartroerendste wijze begeleid door twintig duizend personen, die hem vol dankbaarheid het vaarwel toeriepen.

— In het dorp Wackerleben, waar de boeren vroeger het voorstel gedaan hebben het predikants-ambt bij hen in te trekken, aangezien zij geen behoefte hadden aan geestelijke leiding, is dezer dagen het volgende voorgevallen. Een boer zou zijn kind laten doopen, doch antwoordde, na voorlezing der apostolische geloofsbelijdenis, op de vraag van den geestelijken, niet het gewone: *Ja*, maar: *Neen, dat geloof ik niet meer.* Het kind bleef nu voorloopig ongedoopt en men is nieuwsgierig hoe deze zaak zal afloopen.

— De predikant *Rupp*, te Koningsbergen, heeft bij de bevestiging op den eersten pinksterdag zijne ledematen niet in de vrije-evangelische gemeente, maar in het *Verbond der Christenen* opgenomen, met de verklaring, dat zij zelven later moesten beslissen, aan welke gemeente zij zich zouden aansluiten.

ENGELAND.

LONDEN, den 2. Junij. Het binnenlandsche nieuws dat op dit oogenblik, en waarlijk met regt, de oplettendheid het levendigst gaande houdt, is het ontrustende, uit Ierland ontvangene nieuws wegens het op nieuw verschijnen der aardappelen-ziekte. Uit Cork, en vervolgens uit Dublin, werwaarts de berigten uit eerstgemelde plaats waarschijnlijk den angst hadden medegebragt, zijn deswege berigten ontvangen. In den omtrek der Iersche hoofdstad, zegt men, is een veld ontdekt, waar de ziekte minst genomen de helft der planten had aangedaan, en men beschouwde deze vroegtijdige ontdekking nog als een geluk, daar nu dit veld weder omgeploegd en met rapen (*turnips*) bezaaid kon worden. Te Cork twijfelde men echter nog, of hetgeen daar aan het gewas werd waargenomen, wel in de daad de zoo gevreesde ziekte was. De *Cork-Reporter* gelooft het tegendeel. Hij verzekert opzettelijk een bevoegd persoon naar het veld gezonden te hebben, waar men beweerde, dat de ziekte zich opdeed, en deze afgezondene had niet alleen den akker naauwkeurig opgenomen, maar ook sommige der ergst aangedane planten teruggebragt. De redactie van het aangehaalde blad verzekert, dat zij noch gevlekt, noch zwart zijn, dat de vezels niet het geringste teeken van bederf vertoonen, maar nevens de bovenste bladen sappig en gezond zijn. Het is waar, sommige der lagere en grootere bladen waren min of meer ontkleurd (*discoloured*) en van een of twee waren de randen verschrompeld; doch dit was na hevige winden, gelijk wij gehad hebben, menigmaal het geval. Met deze bevinding niet tevreden, had de redactie een paar der kundigste mannen in het vak geraadpleegd, en deze waren van hetzelfde gevoelen. — In eene zoo belangrijke zaak als deze, dragen verklaringen en getuigenissen maar al te dikwijls den stempel van vooringenomenheid; maar in allen gevalle zal het goed zijn, alvorens zich te overhaast aan bezorgdheid over te geven, de nadere berigten af te wachten, die niet missen kunnen, binnen zeer korten tijd de thans loopende geruchten te bevestigen of te logenstraffen.

— Eenige dagen geleden, terwijl een landman in de omstreken van Dumbleton (graafschap Worcester) het land omspitte, vond hij een menschelijk geraamte dat geheel gaaf was, behalve den schedel, die op verscheidene plaatsen gebroken was. Eenige lappen van kleedingstukken bewezen duidelijk dat het ligchaam geheel gekleed in de aarde was gestopt, en deden het vermoeden eener misdaad ontstaan. De daarbij geroepen geneesheeren verklaarden dat het geraamte reeds 10 of 12 jaren daar gelegen moest hebben en beweerden, volgens den staat van den schedel dat hier een moord had plaats gehad.

Men herinnerde zich, dat een voerman omstreeks het einde van 1836, op zekeren avond een paard had gevonden in een klein boschje, ongeveer een mijl van de plaats gelegen waar het lijk ontdekt was; het arme beest was zoo uitgeput en zwak, dat men veronderstellen moest dat het reeds twee of drie dagen aan eenen boom was vastgebonden. Alle nasporingen om den eigenaar te ontdekken waren vruchteloos, en het paard werd voor 12 p. s. verkocht.

Het gerucht verspreidde zich evenwel dat dit paard aan een beestenkooper toebehoorde, die ieder jaar het graafschap doortrok, en dat deze man vermoord was geworden; men beschuldigde er zelfs twee bedelaars van, welke men in het bezit van eene aanzienlijke som gelds had gezien, en beweerde zelfs een van hen te hebben hooren zeggen. « Indien ik voortaan weder iemand vermoord, verlang ik voor mijn aandeel de helft van het geld."

Doch dit waren allen slechts losse geruchten en de policie sloeg er geen acht op. Maar de ontdekking van het geraamte maakte den argwaan weder gaande; men trachtte het paard en den zadel weder te vinden, en toen dat eindelijk gelukt was en men den zadel had losgetornd, ontdekte men den naam van den maker, welke ondervraagd zijnde, zich ook herinnerde dezen zadel aan een beestenkooper uit het graafschap Leicester verkocht te hebben, die sedert 12 jaren verdwenen was.

De beide bedelaars zijn daarop dadelijk gevangen genomen [illegible]

— Op de markten te Winchester, te Londen, enz. zijn de nieuwe aardappelen tegen een' matigen prijs verkocht.

— De stad St. Louis, in N. Amerika, heeft in de eerste dagen van Mei door een brand vreesselijk geleden.

— Voor eenige dagen kwamen drie matrozen en eene vrouw, overdekt met wonden en vreeselijk gebrande handen te Inverness (Schotland) aan, komende van de haven van Wich. Deze ongelukkigen behoorden aan het Amerikaansche schip *de Swan*, van Baltimore, in zee verbrand, niet verre van de Schotsche kusten. Zie hier de omstandigheden, welke de *Courier of Inverness* zegt, uit den mond zelven der schipbreukelingen vernomen te hebben:

« De driemast *de Swan*, van 400 à 500 ton, begaf zich van Valparaiso naar Leith, met eene lading vet en leder. Zijn equipage, de generale staf hieronder begrepen, de kapitein *Williamson* en het kamermeisje, bestond uit 15 personen, waaronder slechts 3 passagiers. Den 3. of 4. Mei (deze ongelukkigen herinneren zich den juisten datum niet), bevond zich dit vaartuig op de hoogte der Hebriden, toen de hofmeester zich op het tusschendek begaf, om rum te halen voor eenige zieke matrozen. Ongelukkiglijk, op het oogenblik dat hij de ton opende, viel de kaars op een pak hennip, dat tusschen twee vaten geplaatst was, en weldra deelde zich het vuur aan het vocht, dat den grond overstroomde, mede. Het was toen 1 ure, des morgens. De vlam, aangewakkerd door de ligt brandbare stoffen, die in het tusschendek besloten waren, verspreidde zich oogenblikkelijk over het geheele schip, waar de lading haar nieuw voedsel aanbood. De brand nam zoo snel toe, dat sommige matrozen naauwelijks den tijd hadden, half gekleed op het dek te komen. Al diegenen die zich op dat vreeselijk oogenblik te bed bevonden, stikten in den rook. Met een opslag van het oog zag de kapitein reeds, dat alle hoop, om zijn schip te redden, verloren was, daarom hield hij zich bezig met het regelen der redding, die elk oogenblik moeijelijker werd. De vlammen, door eenen vrij hevige wind aangewakkerd, braken in groote massa's door de reten en deden het touwwerk vuur vatten, dat als een vuurregen op het dek nederviel. Eerst ten 1½ uur gelukte het hun, niet zonder moeite en zware wonden, de groote sloep in zee te brengen. Het kamermeisje en 6 matrozen scheepten zich hierop in; zij wachtten nog slechts op den kapitein en den eersten stuurman; deze echter, hopende nog de papieren te redden, ondernamen nogmaals in de kamer te dringen; intusschen, hetzij dat zij stikten, hetzij dat zij in het ruim vielen, men zag hen niet weder en de schipbreukelingen waren genoodzaakt, deze noodlottige plaats te verlaten, daar *de Swan* tot aan de waterlijn was afgebrand. De zee was woelig, en de ongelukkigen, die slechts eenig beschuit met zich hadden kunnen nemen, zwierven, den golven ten speelbal, gedurende twee dagen rond, zonder zich naar de kust te kunnen rigten. Eindelijk, na een lijden van meer dan 60 uur, werden zij ontmoet op 40 mijlen breedte van Butte de Luis en door den *Greenoch* van Glasgow opgenomen, die hen te Wich ontscheepte. Drie hunner, onbekwaam om tot hier te komen, zijn in het hospitaal van de haven gebleven. Het getal der slagtoffers bedraagt 10 of 11, de kapitein, de eerste stuurman, de bootsman, de hofmeester, de drie passagiers en vier matrozen

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 2. Junij. Hier ter stede hebben voortdurend militaire inlegeringen plaats ter zake van achterstallige belastingen. — Waarlijk een bedroevend verschijnsel en een sprekend bewijs, dat hier te lande de burgerstanden dagelijks armer worden. Zou het echter in deze tijden van algemeenen nood en spanning der gemoederen wel staatkundig gehandeld zijn, dergelijke dwang-middelen aan te wenden? ! ...

— De bijzondere brieven uit Engeland, hielden in, dat men geloofde de aardappelziekte weder in Schotland en Ierland ontdekt te hebben. Ook de Engelsche bladen maken er gewag van, doch meenen voor als nog hunne lezers met de hoop te kunnen vleijen, « dat de vrees voor het op nieuw uitbreken dezer ziekte voor 't minst voorbarig is." Moge deze hoop bevestigd worden.

Tot heden is hier te lande nog geen spoor van aardappelziekte ontdekt. Alleen sprak men gisteren ter beurze van brieven uit Groningen, waarin hare verschijning in die provincie werd aangekondigd.

Binnen weinige dagen zullen wij meer zekerheid hieromtrent hebben. Aan de eene zijde mogen wij niet vergeten, dat ook in het vorige jaar de *vroegrype* aardappelen vrij bleven van de ziekte, die eerst in het begin van Junij de latere begon aan te tasten. Aan de andere zijde verontruste men zich niet te spoedig, indien nu wederom de ziekte hier en daar ontdekt wordt. Even als bij alle epidemiën zal het ook wel hier het geval zijn, dat de ziekte, welke vroeger hevig gewoed heeft, niet op eens weder spoorloos verdwijnt, maar zich jaren lang nog weder, in steeds ligteren graad, blijft herhalen. In 1846 was zij hier te lande reeds minder erg dan het jaar te voren; ook dit jaar zal zij waarschijnlijk terugkeeren, maar, naar wij vertrouwen, wederom in ligteren graad dan in 1846. (*Amst. C.*)

— Vrouw *H. G. Meilofs Doelen*, onlangs door het hof van Drenthe ter dood veroordeeld, wegens vergiftiging van hare buurvrouw *G. E. Donker* en derzelver dochter, heeft nu deze daad bekend, en tevens beleden haren man, *A. R. Mulder*, het vergift, waaraan deze gestorven is, te hebben toegediend, hetgeen door het hof niet bewezen verklaard was. Zij geeft geene andere reden dezer misdaden op, dan [illegible] van die lieden. (*D. C.*)

— Ds *T. R. C. Huydecoper* heeft eene voorlezing uitgegeven over *het misbruik van den sterken drank*, die veel lezenswaardigs bevat.

Wij zien er uit, dat, in de laatste 15 jaren, ieder jaar aan rogge meer dan 75 millioenen oude ponden brood, door het bereiden van den sterken drank, zijn vernield.

Elke kan sterke drank eischt 3½ ponden graan enz. enz. (*Overyssel.*)

— Er is dezer dagen bij den boekhandelaar *J. J. Tyl*, te Zwolle, een werk uitgekomen, waarop wij de aandacht der veehouders in deze Provincie vestigen, namelijk: DE ZIEKTEN ONZER HUISDIEREN, welke op den mensch kunnen overgaan.

Dit belangrijk geschrift handelt over *den kwaden droes*, *het miltvuur*, *het mond- en klaauwzeer*, *over de koepokken*, *de mok*, *de schaapspokken*, *de schurft en de hondsdolheid.*

Het is eene vertaling van eene duitsche bekroonde prijsverhandeling, maar door bewerking en bijgevoegde aanmerkingen van *J. Jennes*, rijks veearts der 1e klasse te Zwolle, inderdaad tot een oorspronkelijk werk verheven.

Elken landman zij de lezing ten sterkste aanbevolen.

— Men weet dat onlangs de chemie de ontdekking heeft gedaan om pijnloos te opereren: men behoeft de patienten slechts vooraf *zwavel-aether* te doen inademen, en zij ondervinden gedurende de bewerking geen de minste pijn.

Nu zegt men, dat zeker minister van financiën op den vernuftigen inval is gekomen, om den *zwavel-aether*-kuur bij de inning van 's Rijks belastingen, dat bij een groot deel der natie hoogst moeijelijk gaat, te appliceeren. Alle hardnekkige en weerspannige belastingschuldigen zouden voortaan sterk geaetheriseerd en van hunne contanten geopereerd worden, terwijl men hen niet eerder uit hunne bedwelming zal doen ontwaken, voor zij het volle bedrag der aanslagbiljetten hebben opgedokt. *Practica est multeplex!*

— In de Noord-Brabandsche gemeente Engelen heeft eene zonderlinge zelfmoord plaats gehad, doordien een leerling in de heelkunst zich met een scheermes eenige groote sneden aan de enkels en polsen heeft gegeven, en daardoor geheel uitgebloed is, hebbende hij echter nog bij de komst van den heer burgemeester der gemeente verklaard die wonden zichzelven toegebragt te hebben.

MIDDELBURG, den 7. Junij. Men verneemt, dat met den 15. dezer, voor rekening van Engelsche en Belgische ondernemers, eene stoomboot in dienst zal gesteld worden, welke geregeld iedere week van Londen op de havens van Vlissingen en Neuzen zal varen; ook bestaat het voornemen enkele malen met dat schip de andere Zeeuwsche eilanden te gerieven.

INGEZONDEN STUKKEN.

GESPREK.

Ik. Mijn vriend, de Nederlandsche natie moet toch wel ellendig gezonken zijn: ik heb ze reeds hooren uitmaken voor de *Chinezen van Europa*, en....

Vriend. Wat gezonken! wat Chinezen! wat meen je daarmeê?

Ik. Wel zie: niet genoeg dat vreemden spotten met onzen slakkengang in beschaafde politiek en staathuishoudkunde; niet genoeg dat de Franschen ons vinnig bestraffen over Laboan en de Engelschen met onze tractaten spelen als de kat met de muis; — onze ci-devant broeders, de Belgen, maken met woord en daad onze geschiedschrijvers, ja zelfs ons bestuur tot leugenaars.

Vriend. Ja, maar dat is nu toch eene wat algemeene beschuldiging ten opzigte der laatsten; en wie is daar de schuld van, de natie? !

Ik. Wie er de schuld van is? Ha! Ja, hm?....
Maar ik wil u iets verhalen:

Wanneer gij de geschriften dier dagen leest, zult gij bevinden dat de onzen, in den oorlog met België, alomme zegevierden; daar zult gij ook lezen van de gevechten in Zeeuwsch-Vlaanderen: hoe de moedige vlotelingen, met BOURICIUS en VAN MALDEGEM (een Gentenaar) aan het hoofd, den vijand voor het Hazegras bestreden en hunne aan den grond geraakte bodems manmoedig verdedigden; hoe de dappere VAN HOPBERGEN zijne spitsbroeders bijsprong en den vijand verjoeg: hoe dit edel drietal de eer der nationale kleuren handhaafde en, voor Vorst en volk, het ridderlint, en de laatste een eeredegen, ontvingen. De vrede is thans gesloten en Nederland reikte den voormaligen landgenoot de broederhand. Doch ziet, gisteren naar Brugge rijdende, waar wij sedert den vrede meermalen, en wel ten voordeele der Belgen, ko-

nien, pozen wij eenige oogenblikken in de dorpsherberg te Sysseele; een van 't gezelschap neemt een nieuwsblad, *de Standaert van Vlaenderen*, van 18. Mey 1847, en toont ons de volgende regelen:

» Den heer HEYVAERT, Burgemeester te Gistelles, » komt met het Leopold-orde vereerd te worden, om » zyn schoon gedrag by het Hazegras, in 1831. Den » Luitenant HEYVAERT en den Kapitein EDOUARD DE » RIDDER, zoon van den Senateur, aen het hoofd hunner kompagnie, sloegen den vyand te Sint-Anne by » Sluis."

Wat dunkt u, mijn vriend, maakt de Belgische regering, door zulk een gedrag, ons volk en ons bestuur niet tot leugenaars? – BOURICIUS, VAN HALDEREN en VAN HOPBERGEN worden beloond om hunne dapperheid; de laatste, door Sluis als overwinnaar begroet, met een eeredegen beschonken, en.... bijna 16 jaren na dato, keert België het blad om en, beloond HEYVAERT en DE RIDDER voor hetgeen de onzen toen deden!

Vriend. Dat is schaamteloos!

Ik. Ja, zoo dacht ook het geheele gezelschap, zoo denke ook de geheele natie, door betuigingen van afkeer; daarom roep ik der regering luide toe: » Bestuurderen van Nederland! sta vast, en toont u » krachtig, opdat het rondschrift onzer munt: » God » zij met ons!" geen luiaards gebed zij. Toont dit » Engeland, bij de kwestie van Laboan; toont overal » dat de leeuw niet oud en krom is en zich niet schoppen laat van ezels!"

Zie, goede vrienden, met de Belgen willen de Zeeuwsche Vlamingen wèl zijn, waar wanneer ze zoo handelen, dan onderschrijven wij de regels van Mr. BURLAGE:

« Ik vloek den Belg, die Neêrlandsch vlag,
« Voor de overmagt, (1) bezwyken zag,
« In 't bloed van zooveel braven;
« Wie ooit de broederhand hem biedt,
« By God! die is myn broeder niet:
« Hy schandvlekt de Bataven."

AARDENBURGSCH DEPÔT. R.

(1) Citadel van Antwerpen.

EPISTEL

VAN EEN ISRAELIT, AAN DEN GROOTEN BEKEERDER DER JODEN IN NEDERLAND.

Zwijg!
Maar............
Zwijg!
Maar als *ik* altijd zwijg, dan *hebt gy* altijd gelijk.

Het Middagmaal van Magdalena.

Wel beschouwd, WelEerwaarde Heer, dan oefent gij een beroep uit dat vele moeijelijkheden oplevert; wel beschouwd, dan hebt gij eene bestemming gekozen die nijd noch afgunst wekt; en dan zijt ge met eene taak belast die bezwaarlijk te volvoeren is: dat beroep, die taak en die bestemming worden, te regt, in de volkstaal, *jodenbekeeren* genoemd. *Jodenbekeeren* is voorwaar een zuur en ondankbaar werk, dat gestadig het zilte zweet uit de poriën drijft, zonder zijn meester te kroonen, en dat, hoezeer men ook tobt, wroet, werkt en slooft, weinig loon of vruchten geeft; de geschiedenis van alle tijden en eeuwen — en ook de ondervinding leert het u, dat de kudde Israëls, noch door list of geweld, noch door goud of ander aas, in de stalle Christus te drijven of te lokken is, en ach! het laat zich wel bezien, WelEerwaarde Heer, dat zij *eeuwig* warsch van het apostolisch voeder zal blijven.

In constitutionele landen, waar aan *alle* kerkgenootschappen gelijke regten zijn toegekend, waar *alle* gelijke bescherming en dezelfde wettelijke vrijheden genieten, behoorde eigenlijk het ongerijmde en aanstootelijke niet plaats te hebben, dat gij en uwe medestanders in den wijngaard des Heere, met eene openbaarheid die aan onbescheidenheid grenst, met eene vrijmoedigheid die het kenmerk der vermetelheid draagt, met een ijver die al het overdrevene, buitensporige en verwatene in zich vereenigt, dat gij en uwe medestanders, gegen wij, u met alle deze loffelijke eigenschappen opwerpt, om de belijders eener godsdienst, die de uwe en de hunne niet is, of die ge, uit gemoedelijke overtuiging, met eene andere verwisseldet, tot proselieten te maken en hoegenaamd geene middelen te ontzien om uw doel te bereiken. De hooge landsregering, welker zorgen de veiligheid aller godsdiensten omvat, behoorde ook de onschendbaarheid derzelven ter harte te nemen en uwe handelingen te beteugelen; zulke regtstreeksche en tergende proselieten-makerij moest zij niet dulden; zij moest geene lijdelijke aanschouwster blijven, wanneer de openbare, christelijke godsdienstttempels, gebezigd worden, en dat wel kerken welke, door het bezoldigen der godsdienstleeraars, (1) van 's lands gemeene middelen worden ondersteund. Het proselieten maken staat vrij; het proselieten maken was van oudsher eene eigendommelijkheid der christelijke kerk, maar op zulk eene kwakzalverswijze strijdt het tegen alle orde en betamelijkheid. Nergens minder dan binnen de wanden van zulke bedehuizen, behoorden de grondstellingen, zelfs niet de gebruiken, vormen en uitwendige teekenen van andere godsdiensten, aan hekel en aanval, bloot te staan. Wij weten dat de regering niet bij magte is hier gebiedende wijze *alles* te doen, maar, bij wijze van verzoek en uitnoodiging, zou het ministerie wel *iets*, zoo al niet *veel* kunnen verkrijgen. De kerk is de plaats niet om aan de godsdiensten en hare belijders ergernis te geven, daartoe is de kansel te heilig en te *oppermagtig*, want wie durft zich vermeten u daar tegen te spreken of in de rede te vallen? In de kerk voegen welker offers van lof en dank voor meerder licht, dieper inzigt, en sterker besef van zedelijke waarde, indien we ons werkelijk op alle deze onschatbare voorregten beroemen kunnen; de plaats der aanbidding en godsvereering is zeker voor den nietigen aardworm niet bestemd, om er zijn hoogmoed bot te vieren voor zegeningen, gesteld dat hij zich in hun bezit verblijden mag. In een vrij en verdraagzaam land behoorde ieder bestuur het af te keuren en te wraken, als, in het huis der godsdienstige verzameling, het geloof van anderen wordt aangetast, van anderen die welligt de afhankelijksten en die zeer zeker de minst talrijkste der bevolking zijn. Ook is het onbetamelijk, in de huizen aan de openbare eeredienst gewijd, Gods vloek, of wraak en vergelding over menschen en volken in te roepen.

Men vergete overigens op den *kansel* nooit, dat *alle* ondermaansche zaken hare zwakke zijden hebben en dat, hoezeer de godsdienst bij een ladder te vergelijken is waarvan de voet op aarde rust en de top tot in den hemel der hemelen reikt, er echter *geene* bestaat, die zich beroemen kan, van zulk eene zwakke of aantastbare zijde, vrij te zijn; alles op aarde ontving immers, reeds bij de Heidenen, zijn deel uit JUPITERS *beide* vaten, en het vat der *volmaaktheid* was het godendom steeds gewoon voor zich zelve te houden! (2) Men zij op den *kansel* steeds indachtig, dat de bloedbijl der vervolging, onder alle gezindten en godsdienst-sekten, hare offers velde, dat de geesselroede der godsdienst-tiranoij aan allen diepe wonden sloeg, dat de pijnbank des kerkdwangs *allen* heeft gemarteld, en juist van dien *kansel* verheffe zich, in de eerste plaats, de stem der dankerkentenis tot den hemelschen vader, voor de rust, eendragt en verdraagzaamheid die wij aan *zijne* genade, en aan het verbreiden van het rijk der wijsbegeerte op aarde, verschuldigd zijn!

Wij achten het daarom een snerpenden wanklank, wanneer van den *kansel*, van den *kansel*, waar, met zooveel vrucht en invloed, op den volksgeest wordt gewerkt, in avondmaaltijd, en als, na het ophangen der lijdenstafereelen, de geestvervoering der verzamelde menigte gespannen is en den hoogsten trap bereikt, te hooren verkondigen, dat Gods eeuwige vloek op menschen rust, dewijl nu negentien honderd jaren geleden, de hoogste regtsmagt van het land hunner voorvaderen een feit bedreef, dat eigenlijk *moest* bedreven worden, dat het heil der wereld ten gevolge *moest* hebben, en dat, bestrijdt het indien ge *kunt*, in de onbegrijpelijke raadsbesluiten des Eeuwige zijn gepredestineerden oorsprong nam! (3) In de Luthersche kerk te R......... hebben wij onlangs deze verkondiging met schrik gehoord en wij haastteden ons den ontwijden tempel te verlaten. Dat is geen vrede stichten, gij heeren bedienaren des nieuwen verbonds! Dat is zaad van twist en verdeeldheid strooijen! Dat is niets minder doen dan de nevelen opklaren die den godsdiensthemel verduisteren, niets minder doen dan de monsters der dweeperij en verdeeldheid, die zoo gaarne in de menschelijke zamenleving woeden en aan hare welvaart knagen, den voet op de nekken zetten! verheffen zich niet reeds genoeg schreeuwende bloedstemmen ten hemel! moet de KAIN- en ABELSstrijd dan eeuwig duren!

Het volk draagt niet zelden de schuld der grooten zonder schuld te hebben. De volken der aarde boeten dikwijls lang en zwaar voor de misslagen, wanbedrijven en gruwelen die van troonen en raadszalen uitgaan en voorwaar de volken kunnen het niet helpen! Hoe vaak behoorden de volken niet om Gods genade voor hunne vorsten en overheden te bidden! Wanneer, zoo als gij zulks verkondigt, Gods vloek ten eeuwige dage, Israël en zijn nakomelingschap vervolgt, voor eene regtsdaad die eenmaal de *hoogste vierschaar van Judea pleegde*, voor een vonnis dat het velde en dat hetzelve na de bekrachtiging der hoogste magt, die het verwonnen land beheerschte, liet voltrekken; als het bloed van JEZUS van Nazareth, in solidum, moet nederkomen, tot zelfs op hen, wier voorouders, eeuwen voor de geboorte des Heilands, naar Spanje en andere landen zijn verhuisd, en die daar gezeten en gevestigd bleven, dan wreekt gewis de hand Gods eenmaal het bloed des grijzen OLDENBARNEVELDS, als het onschuldig werd vergoten, op Nederland; dan zal zij dat van JOHANNA GREY op Albion — dat van D. ENGHIEN, CALAS, dat van den rampzaligen boekverkooper, die te Lyon, als martelaar, ten vure werd gedoemd, dewijl hij den eersten gedrukten bijbel uitgaf, op onze fransche naburen verhalen, en het bloed van HUS, wiens brandstapel, op keizerlijk bevel, door een keurvorst werd ontstoken, van JEROME VAN PRAAG, en dat van zoo velen hunner rampgenooten tot op Duitschlands laatste zonen; dan zal de bloedsmet van SOCRATES, onuitwischbaar, op Griekenland kleven, ofschoon de geschiedenis, ANYTUS en MELITUS als zijne wettelijke beulen schandmerkt, en de schuldelooze dooden der tallooze, in oude en nieuwe werelddeelen geblakerde en versmoorde slagtoffers, niet op hunne onmenschelijke moordenaren, maar wel op de onschuldige volken nederkomen. Dan zal Gods verbolgenheid Frankrijks eeuwige tuchtroede zijn, dewijl een hoop razende Parijsenaren eenmaal een afgodsbeeld aan de *rede* oprigtede. SALVADOR heeft 's Heilands pleitgeding beschreven en het in zijne « *Histoire des institutions de Moïse*" opgenomen; DUPIN de vader heeft het wederlegd, leest en oordeelt! Het volk heeft, zeer zeker, in opgeruide en afkeerende deelen, de kruiziging te Jeruzalem aangezien; zoo is het ook in Spanje, Frankrijk, Duitschland en andere staten, in menigte, toegesneld, ten einde zich, onder de zon des christendoms, aan de auto-da-fé's en andere schrik- en schandtooneelen te vergasten! zoo aanschouwde het te Parijs het slagten der tempelridders en hunne opperhoofden, onder het landsbestuur van PHILIPPUS het *wangedrocht*, de *schoone* bijgenaamd! zoo liep het bij zoo vele andere, gewijde gruweldaden te hoop en zag ze lijdelijk aan; waaraan verklaart het volk niet gaarne zijne oogen? Eveneens heeft het volk zich niet beklad met de gruweldaden die vorsten en vierscharen bedreven; de laatsten kipten de offers uit en de gewijde hand der geestelijkheid leende zich vaak om de bijlen te besturen en de mijten te ontvlammen. De schijnbare vloek die op Israël rust, zal wel een gevolg van natuurlijke reden — en welligt een gevolg van het misbruikte regt des sterkste zijn, hetwelk zich zoo gaarne achter het bolwerk der aloude godsregering verschanst. Het heeft meermalen de verwatenheid getoond zijne bloeddorstige gruwelen met den dekmantel van Gods albestuur te omhangen; waartoe laat eene straffende en wrekende Godheid zich niet gebruiken! maar God is niet wraakgierig even als zijne dienaren, die het meermalen op aarde, in *Zijn* naam en tot hunne eigene belangen zijn geweest; overigens geldt het bij *Godes zoon* en het uitvloeisel *zijner onbegrensde liefde*, die zachtmoedigheid en geene haat, die vergiffenis en geene wraak of wedervergelding heeft gepredikt en aanbevolen! (4)

(*Vervolg hierna.*)

(1) Het argument dat de tegenwoordige tractementen der Protestantsche leeraren de goederen compenseren, die de staat zich vroeger van de kerk toëigende, lijdt schipbreuk tegen THORBECKE's uitlegging der grondwet. Deze goederen waren meestendeels aan de *vacant geworden Catholijke kerk ontnomen*, en hebben van regtswege, altijd *den staat* toebehoord.

(2) Le prophète est souvent ébranlé;
Il n'est point ici bas de lumière sans ombres,
Dieu ne se montre a nous que sous des voiles sombres;
La colonne qui luit dans ce désert affreux.
Tourne aussi, quelque fois son coté ténebreux.
RACINE, la Religion.

(3) Dieu a voulu que JÉSUS revetit les formes de l'humanité (*et homo factus est*); qu'il en subit la condition et les misères. Fils de Dieu par sa morale et son esprit saint, c'est aussi en réalité le *fils de l'homme* pour l'accomplissement même de la mission qu'il est venu remplir sur la terre.
DUPIN Ainé.

On dit que JÉSUS ne voulait pas s'exiler; il avait depuis longtemps annoncé sa mort comme devant accomplir les prophéties; ... Mais alors ce sont les prophéties qui l'ont fait mourir et nullement les Hebreux, car si les Hebreux eussent été plus forts qu'elles, et ne l'eussent pas condamné, les prophéties se seraient trouvées fausses et JÉSUS n'aurait pas été Dieu.
SALVADOR, Hist. des Inst. de Moïse, Liv. 4 Ch. 5.

(4) Dat God de ongeregtigheid der ouderen op het nakroost verhaalt, moet slechts als eene dreigende waarschuwing tot het weren der afgodendienst worden beschouwd. (Do. OOSTERZEE, te Rotterdam, predikatie van 9. Mei 1847.)

Zie over de natuurlijke oorzaken der joden-vervolging: « *Histoire Philosophique des Juifs*" van CAPEFIGUE, en het leven van KAREL DE GROOTE, diens geachten schrijvers, voornamelijk, met betrekking tot den inval der Saracenen in Frankrijk.

MENGELINGEN.

Een Huwelijksgesprek.

Zij. Wij reizen toch te zomer weder naar 't bad, *lieve kind?*

Hij. Ik meen, *liefste!* dat we in 't vervolg te huis zoo den blijven.

Z. Maar, om welke reden wilt ge niet, *myn schat!*
H. Ik heb geen lust, *engel.*
Z. Geen lust, *myn beste!*
H. Ik kan 't niet doen, *hartje.*
Z. Waarom het niet doen, *myn lieve man?*
H. 't Kost zoo oneindig veel, *lieve vrouw!*
Z. Ja, verschrikkelijk veel! en de heer WEBER gaat toch, naar men zegt, met zijn geheele familie naar 't bad, — dit weet ge immers, *man!*
H. Och *vrouw!* de heer WEBER is gek en zijn vrouw *ad idem.*
Z. Gij zult wel de goedheid willen hebben, *mynheer!* geen kwaad van mijne vrienden te spreken.
H. Ik wil het voorbeeld van uwe vrienden; niet navolgen, *mevrouw!*
Z. Wanneer *gy* niet naar 't bad wilt reizen, dan wil ik er daarmede uit, *heer gemaal!*
H. Goed maar ik geef er u geen cent toe, *vrouw gemalin!*
Z. Dat had ik wel van u verwacht, *tyran*, die ge zijt.
H. Laat mij met rust, *Xantippe!* (hij slaat de deur toe en vertrekt.) (JETJE schreit bitter.)

Iemand beklaagde zich dat zijne verre bloedverwanten hem zoo dikwijls kwamen opzoeken. « Daar heb ik bij voorbeeld," zeide hij, « eene oude tante, die bezoekt ons, mij en mijne vrouw, alle jaren 2 maal en blijft dan iedermaal zes maanden.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 8. Junij Sedert den 5. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Ukermunde, F. Sharly, Riga, rogge; Copernicus, L. Juichter, Memel, hout; Richard Grainger, W. Brebner, New-Castle, stukgoed; the Ocean, ... Havannah koffij.

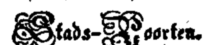
Voor Gend bestemd:

De Eendragt, G. A. Jonkhoff, Gothenburg, hout.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

The Soho, J. Culler, stukgoed en passagiers, Londen.

MIDDELBURG, den 7. Junij. Heden is ter reede gearriveerd het schip Koning Willem II, kapt. Konger, van Batavia.

Opening des morgens ten 5 ure.
Sluiting des avonds 9 «
Finale sluiting. De Waterpoorten ten 9 ure en de Rammekens- en Duinpoort ten 10 ure.

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIEREN.